

Gospodarske stvari.

Proti pomanjkanju krme.

Po nekterih krajih so letos pridelali zelo malo krme, zato kmetovalec skrbi, s čim bodo pozimi krmili svojo živino. V pouk tem gospodarjem smo za take slučaje po „Deutsche Landwirtschaftliche Presse“ posneli, naslednja navodila, ktera je leta 1893. objavilo kmetijsko društvo za porénsko Prusijo in so se tedaj zelo dobro obnesla.

I.) Kako je mogoče živino, kar je je na kmetiji, preživiti z doma pridelanimi krmili, katerih je bilo vsled neugodnega vremena malo in so slaba?

Odgovor: Na ta način, da se za krmo porabijo vse rastlinske snovi, ktere živali sploh morejo uživati. Poleg sena, kar ga je doma in kar se ga še dokupi, so upoštevati vse vrste slame ter gozdni pridelki, kakor trava, listje, dračje. Da se izognemo vsaki izgubi, moramo te snovi primerno kratko razrezati, predno jih pokrmimo. Svarimo, naj se slama nihakor ne prodaja, čeprav se nam cena zdi zelo visoka.

II. Ali imajo ta krmila v tej množini, kar se je jih poklada, zadosti redilnih snovij, da žival vzdržujejo?

Odgovor: Ne! dokupiti je treba močnih krmil, kakor otrobov (pšeničnih in rženih), oljnih tropin, sladnih kalij, pivovarskih tropin, koruze (te posebno za konje) itd.

III.) Kako je nadomestiti snovi, ki se sicer ustijajo, pa se bodo pdkrmile?

Odgovor: S takimi snovmi iz gozda, ki niso za krmo, na pr. praprot, šaš i. t. d.; nadalje s šoto ktero lahko sam pripravi, kdor jo ima, ali pa se kupi šotna stelja in drob. Če vseh teh rečij nij, se nekaj časa lahko rabi tudi prst.

IV. Kako se najbolje nabavijo krmila za konec poletja, za jesen, za zimo in za prvo pomlad?

Odgovor:

- S slamo, kar je je spravljene in kar se je še dobi, je treba varčno gospodariti. Če se žito žanje, ko je rumeno dozorelo, je slama mnogo več vredna kakor tedaj, če je žito popolnoma dozorelo.
- Nasejejo naj se krmske rastline na njive, ki so za to namenjene, in posebno v strnišča.

V.) Ktere krmske rastline so za to najboljše?

Odgovor:

1. Najprej dajo pridelek:

- Bela gorčica. Na 1 ha. se je poseje 20—24 kg.
- Bela gorčica in ajda. Na 1 ha se poseje 12 kg. gorčice in 30 kg. ajde.
- Bela gorčica, ajda in retkev. Seme: 10 kg., 28 kg. in 10 kg.

2.) Za poznejšo porabo (po krmilih, navedenih pod 1.):

- Grašica in oves, ali
- grašica in ječmem (kjer je ječmen poceni).
- grašica, malozrnat grah, oves in ječmen ali jara rež (kjer jo imajo).

3. Za porabo jeseni in pozimi:

- Turščica z grašico in z drobnozrnatim grahom,

prilično v naslednjem razmerju: 20 kg. turščice 10 kg. graha in 10 kg. grašice.

- Repa iz prahe, če so bile njive zanjo pripravljene.
- Strniščna repa. Seme se vseje v razorano strnišče in se takoj povali.

Množina pridelka teh zmesij je odvisna od tega, da se kolikor mogoče zgodaj vsejejo v preorano strnišče ozimine ali na nalašč zanje pripravljene njive.

4. Za porabo v prihodnji pomladi:

- Kosmata grašica (vicia villosa) v zmesi s šentjanžvevo ržjo (seje se do konca avgusta) ali z navadno ržjo (seje se do srede septembra). Poseje se na 1 ha. 60 kg. grašice in 100 kg. rži ali pa 40 kgr. grašice in 120 kg. rži.
- Rdeča detelja (inkarnatka) ali med strniščno repo, ki se jeseni poruje, ali pa v zmesi z laško ljuliko. Ta zmes daje večje pridelke.
- Rož za krmo, ali sama na posebno močni zemlji, če mogoče pognojeni z gnojnico, ali pa v zmesi in sicer: rež in zimski ječmen; rež zimski ječmen in nekaj kil kosmate grašice; rež in ječmen z zimsko grašico; rež ter 8—10 kg. zimsko ogrščice.

VI.) Ali naj se primerno gnoji, da se pridelek teh zmesij pomnoži, in ktera gnojila se za to priporočajo?

Odgovor: Vse navedene zmesi dajo boljše pridelke, če sa jim gnoji. V prvi vrsti se rabi hlevski gnoj in gnojnica, posebno pri strniščni repi, grašični zmesi, koruzi in rži; poleg njih pa je upoštevati tudi tržna gnojila, in sicer:

- za zmesi, ki se še letos pokose, superfosfat in čilski soliter,
- za zmesi, ki se bodo kosila prihodnje leto, pa Tomasova žlindra in nekoliko čilskega solitra, ali pa tudi amoniakove zmesi.

VII. Kako je ravnati pri setvi vseh teh zmesij?

Odgovor: Če je zemlja zelo suha, se vsa semena nekoliko globokoje v zemljo spravijo kakor navadno. Debelejša semena (grašica, grah, oves, turščica, rež, ječmen) se najbolje plitvo podorjejo, drobnejša semena pa, ki se z njimi sejajo, se poznej sejejo povrhu.

Kako se vinu cekinova barva pridaje? Odgovor:

Belemu vinu se da lepa rumena barva z vinskim barvilom, ki se kupi pod imenom vinski „kulér“. To barvilo je karamel, t. j. žgan sladkor. Sladkor se namreč toliko časa kuha, da dobi rjavo barvo. Tak sladkor je v vinu raztopljiv in mu da rumeno barvo. Paziti je, da se sladkor ne kuha preveč, da se ne prismodi, drugače dobi vino neprijeten okus po žganem sladkorju.

Loterijske številke.

Trst, dne 8. februarja: 63, 87, 23, 10, 83.

Gradec, dne 15. februarja: 41, 10, 34, 86, 85.

